

#Cicero_PRo_XGEN

Autori:

Cristina, Maria Oros

Larisa, Delia Pașcu

Maria, Pop

Raluca, Patricia Roman

Gabriela, Olga Vona

**Profesor coord.: Brîndușa Oanța
Colegiul Național „Dragoș-Vodă”
Sighetu-Marmației**

O, tempora! O, mores!

Cercetarea noastră îi are în vizor pe:

Marcus Tullius Cicero

Alexandru Lăpușneanu

Recep Tayyip Erdoğan

Conținut:

- Alegerea temei
- Metodologie
- Sinteză
- Activitatea politică și oratorică a lui Cicero
- Părțile discursului (PARTES ORATIONIS) – In Catilinam oratio prima
- Upgradarea Ciceroniană în literatură și politică
- Concluzie

Metodologie

- Acest studiu are la bază o analiză de conținut calitativă, dar și cantitativă a discursului clasic, ciceronian , dar și a discursurilor rostite de-a lungul istoriei de diferite personaje/personalități
- Proiectul prezintă o analiză critică a câtorva dintre cele mai cunoscute discursuri din istoria culturală și literară : *In Catilinam oratio prima (Primul discurs împotriva lui Catilina*, rostit de Marcus Tullius Cicero), discursul rostit de Alexandru Lăpușneanu în fața boierilor și a mulțimii din capitolul **Capul lui Moțoc vrem!** (Nuvela Alexandru Lăpușneanu de Costache Negruzzi), *discursul lui Recep Tayyip Erdoğan*

De ce „DISCURSUL” (ORATIO)?

- Fiecare dintre noi a auzit sau chiar a rostit un discurs, ceea ce ne face, într-o oarecare măsură, pe toți, *oratori*. Fie că e vorba despre politică, sport, literatură sau pur și simplu despre clasicul „discurs” purtat în fața părinților când dăm de necaz, *oratio* este prezent peste tot.

Răspunsul la întrebarea de mai sus este:

- Dorința noastră, în calitate de tineri elevi, de a găsi ideea/gândul de la care pornește orice ne stârnește interesul. Deci, am hotărât să cercetăm această formă de exprimare, ajungând cu mult timp în trecut, la bazele discursului, cel clasic, ciceronian.

Sinteză

Cercetarea noastră are 3 piloni de bază, fiecare aducând clasicul și puternicul discurs în fața publicului. Din Antichitate (**Cicero**), Literatura Română veche (**Alexandru Lăpușneanu**), până în actualitate (**Erdogan**).

Activitatea politică și oratorică a lui Cicero

- N. la 3 ianuarie 106 î. Chr. La Arpinum
- Primul din fam. sa care ajunge senator (homo novus)
- În anul 63 î. Chr. ajunge consul și descoperă și înăbușă conspirația lui Catilina – i se acordă titlul onorific de pater patriae (părintele patriei)
- A doua etapă a carierei lui Cicero este marcată de marginalizarea sa în viața politică și dedicarea acestuia în studii de retorică și filosofie
- Tratatele sale de retorică prezintă portretul **oratorului ideal**

Retorica și oratorul ideal

Retorica este arta de a vorbi cu scopul de a convinge.

Oratorul ideal (sau summus orator) trebuie să cunoască următoarele:

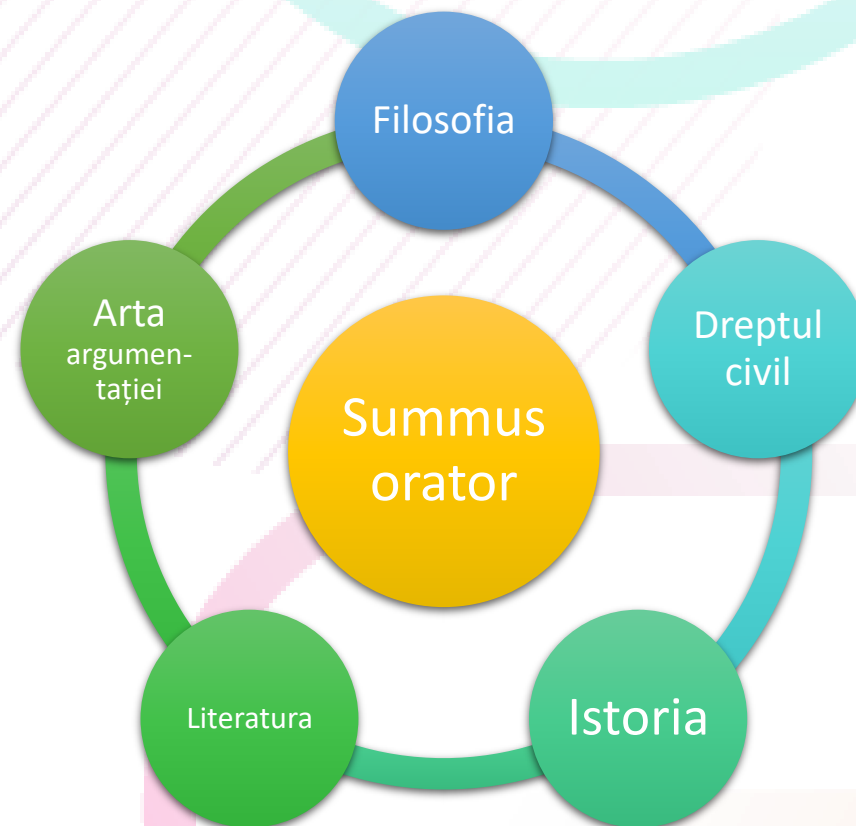
Arta argumentației

Caracterul relativ
al adevărului

- Maxime probabile

Metoda
dialectică

- Disputatio in
utramque partem

Părțile discursului (PARTES ORATIONIS) – În Catilinam oratio prima

EXORDIUM

- Principium (începutul)
- Captatio benevolentiae (captarea bunăvoinței auditoriului)

NARRATIO

- Partitio (diviziunea argumentației)
- Confirmatio (argumentarea propriu-zisă)
- Reprehensio (respingerea argumentelor adversarului)

PERORATIO

- Încheierea discursului
- Rostirea concluziilor

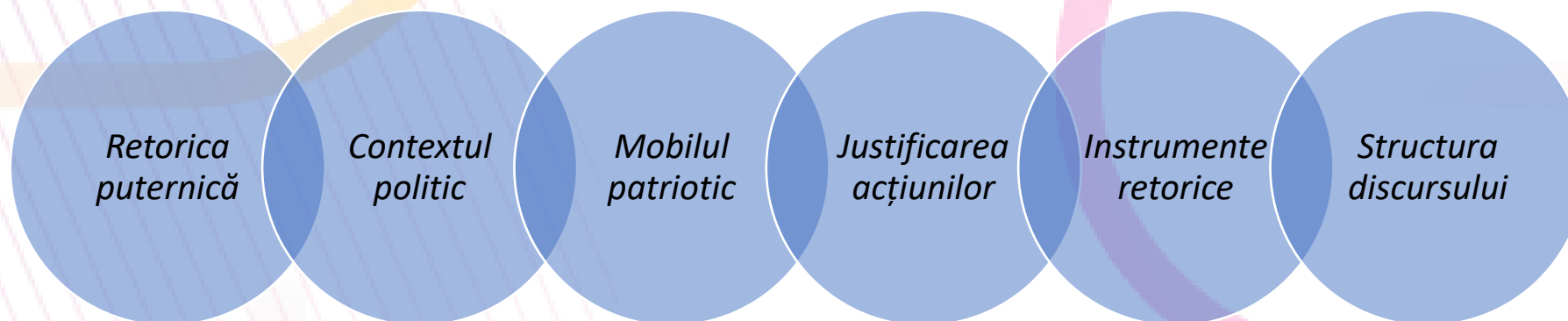
Catilinara 1

- Din numeroasele discursuri ale lui Cicero, sunt foarte cunoscute cele patru rostite împotriva lui Catilina, *In Catilinam orationes quattuor*, rostite în anul 63 a. Chr.
- Apostrofarea lui Catilina este parte integrantă a unei tactici preferate de Cicero
- Se remarcă începutul inedit al orației, cunoscut ca *exordium ex abrupto* (început brusc), lipsit de obișnuitele subdiviziuni *insinuatio* și *captatio benevolentiae*
- După rostirea primei *Catilinare*, Catilina este silit să părăsească Roma și este declarat *hostis publicus* (dușman public).

Upgradarea Ciceroniană în literatură și politică

Făcând un salt peste secole – asimilabil unui mic studiu de caz(uri) – ne-am oprit la două importante personaje/ personalități care pot fi analizate prin prisma discursului ciceronian.

- Discursul lui **Alexandru Lăpușneanu**, domnitor în secolul al XVI-lea în Moldova, oglindit în nuvela istorică omonimă a lui Costache Negruzzi (Negruzzi, 2008)
- Discursul lui **Recep Tayyip Erdogan**, președintele Turciei moderne, rostit în cursul acestui an, în contextul războiului dintre Israel și gruparea Hamas
- Deși „traversează” peste două milenii ale civilizației noastre, cele trei discursuri au câteva puncte/aspecte comune observabile atât în structură, cât și în intenție și ton.

CONCLUZII

- Lucrarea poate fi un punct de plecare pentru o abordare mai profundă a transferului elementelor educației tradiționale într-un limbaj modern, agreat de tineri, dar și acomodarea și exersarea deconstrucției de mesaj prin identificarea elementelor discursului clasic, ciceronian, în diferite contexte.
- Studiul marelui Cicero utilizând limbajul și tehnica mediatică este cu atât mai provocatoare cu cât dezinteresul pentru materiile umaniste este în creștere, atracția zilelor noastre fiind agreată doar dacă exprimarea interlocutorului este.... *cool*.

Bibliografie

- Barbu, N. I. (1972). *Cicero. Omul și opera* (Vol. Istoria literaturii latine de la origini până la destrămarea Republicii). București: Ed. Didactică și Pedagogică.
- Castorino, E. (1952). *L'atticismo nel evoluzione del pensiero di Cicerone*. Catania.
- Cicero, M. T. (1957). *De oratore* (Vol. I). Paris: Les Belles Lettres.
- Cicero, M. T. (2013). *In Catilinam Orationes Quattuor, Cele patru cuvântări împotriva lui L. Catilina*. (M. Paraschiv, Ed.) Iași: Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”.
- Cicero, M. T. (2020). *Partitiones oratoriae* (Vol. Cicero, Arta oratoriei). București: Ed. Saeculum I. O.
- Negruzzi, C. (2008). *Alexandru Lăpușneanul*. București: Editura Herra.
- **Sitografie:**
- Discursul lui Erdogan: <https://www.youtube.com/watch?v=Oa5z6EPTFTw&t=9s> (de la secunda 0:10 la 0:57)